

Atte Harjanne vihr

Kirjallinen kysymys aurinkomyrskyyn varautumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941 riskeihin varautumisesta sähköalalla määrittää, että jokaisen Euroopan unionin jäsenvaltion olisi laadittava ja päivitettävä kansalliset sähkökriisiskenaariensa alueellisten sähkökriisiskenaarioiden perusteella lähtökohtaisesti joka neljäs vuosi. Näiden skenaarioiden olisi oltava perusta riskeihinvarautumissuunnitelmille. Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen olisi laadittava riskeihinvarautumissuunnitelma alueellisten ja kansallisten sähkökriisiskenaarioiden perusteella, jotta voidaan varmistaa yhteinen lähestymistapa sähkökriisien ennaltaehkäisyyn ja hallintaan.

Sähkökriisi voi syntyä monista hyvin erilaisista syistä ja haitata merkittävästi nykyisen sähköriippuvaisen yhteiskunnan toimintaa. On tärkeää, että erilaiset riskit kartoitetaan huolella ja niihin varaudutaan asianmukaisesti. Yksi mahdollisista riskeistä on voimakas aurinkomyrsky eli aurinгон voimakas hiukkaspurkaus. Maahan osuessaan tällainen myrsky voi olla erittäin tuhoisa sähköjärjestelmille. Voimakkaan aurinkomyrskyn osuminen maahan on yksittäisenä tapahtumana epätodennäköinen, mutta ajan mittaan tilastollisesti käytännössä väistämättä edessä.

Pieniä aurinkomyrskyjä tapahtuu jatkuvasti, eikä niistä ole merkittävää haittaa yhteiskunnalle. Aiempien voimakkaiden aurinkomyrskyjen vaikutukset ovat jääneet kuitenkin rajallisiksi, sillä yhteiskunta ei ole ollut niiden sattuessa yhtä sähköistynyt kuin nykyään.

Vuonna 2015 julkaistun kansallisen riskiarvion mukaan voimakkaan aurinkomyrskyn vaikutukset ihmisiin, talouteen ja yhteiskuntaan olisivat nykyään merkittävät. Esimerkiksi energiahuolto, vesihuolto ja tietoliikenne olisivat vaarassa muun muassa sähköjärjestelmän tai satelliittiyhteyksien vaurioituessa. Koronakriisi on osoittanut kansainvälisen keskinäisriippuvuuden merkityksen taloudelle, ja Suomen etu onkin oman varautumisen ohella varmistaa, että varautuminen Euroopan unionissa ja kansainvälisesti on riittävää.

Suomen on syytä olla varautunut aurinkomyrskyihin sekä edistää varautumista myös Euroopan unionin tasolla.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko Suomi varautunut riittävällä tasolla voimakkaan aurinkomyrskyn vaikutuksiin ja

Kirjallinen kysymys KK 525/2020 vp

millä tavoin Suomi edistää riittävää varautumista aurinkomyrskyihin Euroopan unionin tasolla?

Helsingissä 25.6.2020

Atte Harjanne vihr